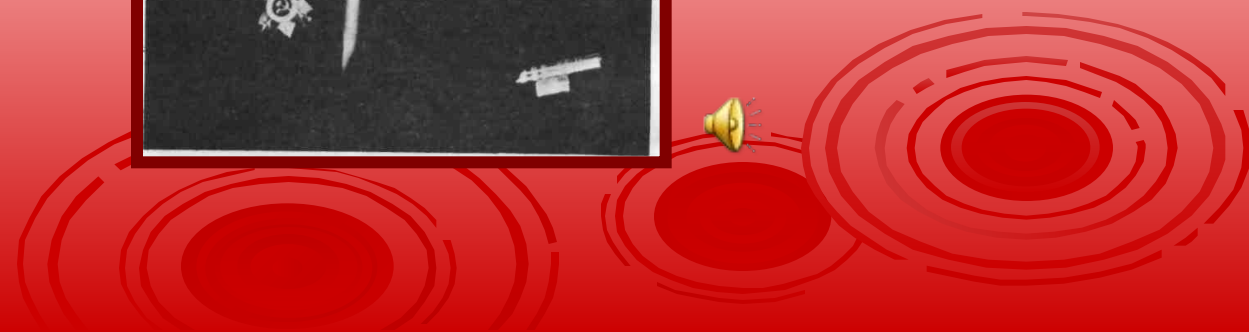

Къардэнгъуц1
Зырамыку
илъэс 90 ирокъу

Къардэнгъущ1ым и батырыбжъэ 10.01.1918гъ.

Мы гъэм
Къардэнгъущ1 Зырамыку
и ныбжъыр
илъэс 90 ирокъу

Щымы хэхуа жылэр кьокі...

Псыгуэнсум и ц1эр дахэк1э зыгъэ1уам ящыщц Къардэнгъуц1
Зырамыку. 🗣️

1918 гъэм январым и 10 махуэм кьалъхуащ, ауэ илгъэс ныкъуэ мыхъуа
щ1ык1э и адэр, илгъэс 11 иримыкъуа щ1ык1э и анэр ф1эк1уэдащ.

Зырамыку адэ-анэншэу кьэна щхьэк1э зеиншэ хъуакъым – и
шынэхъыжь Мурид зришал1эри ип1ыжащ, гъуэгу захуэми тригъэуващ.

Талант щэджащэ!

Ауэ сытми уегупсысыну, уи
нэгу кыщ1эбгъэхьэну,
зэбгъэээхуэну урикъуни,
классиибл ф1эк1а
къззымыуха Псыгуэнсу
къуажэм кыдэхъук1а щ1алэ
ц1ык1ур Мэзкуу Лунэчарскэм
и ц1эр зезыхьэ ГИТИС-м и
студент зэрыхъуам.

Сталиным и стипендие кърату
еджащ. А лъэхъэнэм щыгъуэщ
Къардэнгъущ1ым япэ адыгэ
драмэ «Къанщобийрэ
Гуащэгъагърэ» щитхари.

ГИТИС-р диплом плъыжьк1э
къиухащ.

Бзаджэм уемыуалэ, лгыгъэм уримыбий!

1940 гъэм Зырамыку актеру мазитху нэхъ мылажьэу Дзэ плъыжьым къулыкъу щич1эну яшэ.

Десант бригадэм хэту Борисполь къалэм къулыкъур щрихъэк1ыу 1941 гъэм Хэку зауэшхуэм щ1едзэ. А гъэ дыдэм Къардэнгъущ1ыр зыхэт дзэр фашистхэм къаухъуреихь, Зырамыку у1эгъэ хьэлъэ мэхъури гъэрып1эм йохуэ.

1944 гъэм Зырамыку нэмыцэ1уэм къок1уэсык1ыжри ди дзэм къыхохъэж.

Зырамыку Хэку зауэшхуэм и орден къратащ.

Адыгэ 1уэры1уатэм и тхьэмадэ!

1949 гъэм Къардэнгъуц1ыр Шортэным хешэ 1уэры1уатэ зэхуэхьэсыным. Абы иужьк1э Зырамыку хэмыту экспедицэ куэд иригъэжъакъым ди щ1эныгъэхутэ институтым.

1941 гъэм иужьк1э КъБНИИ-м адыгэбзэк1э къыдигъэк1а 1уэры1уатэ тхылъхэр Шортэнымрэ Къардэнгъуц1ымрэ здащ1а лэжьигъэщ.

Адыгэ IуэрыIуатэм и тхьэмадэ!

1950 гъэм къыдэкIа
«Нартхэр» тхылъым и
макетыр зэхалъхьэ.

КхъуэIуфэ Хьэжбат,
БищIо Аслъэн, Албэч
Iэуес, КъардэнгъуцI
Зырамыку сымэ.

Дыщэр дыщэпс хуэныкъуэкъым!

1981 гъэм къыдэк1ащ профессор Гиппиус и редакцэм щ1эту антологием и томипл1. абы хыхьэу уэрэд макъамэхэу 414 –м щыщу Къардэнгъущ1ым жи1эу ятхыжа уэрэдыр 45 мэхъу. Езым къилъыхъуэжурэ магнитофонк1э итхыжауэ 118 мэхъу. Нэгъуэщ1у жып1эмэ тхылъипл1ым я 1ыхьэ бгъуанэр Зырамыку жи1а уэрэдхэрщ, я 1ыхьэ щанэмрэ ныкъуэмрэ къилъыхъужа уэрэдрэ макъамэрэщ.

Лым и гуащлэр и пщлэщ!

Бзэм теухуауэ научнэ
сессиём хэтахэр.

Адыгэ уэрэдыжьыр кьи1этыжу
радиом, телевиденэм,
концерхэм щ1эзыхар
Къардэнгъуц1 Зырамыкущ. Ар
Зырамыку и 1уащхьэмахуэхэм
язщ.

Научнэ къэхутак1уэ институтым
Темыркъан Юрэ кърагъэблэгъауэ.

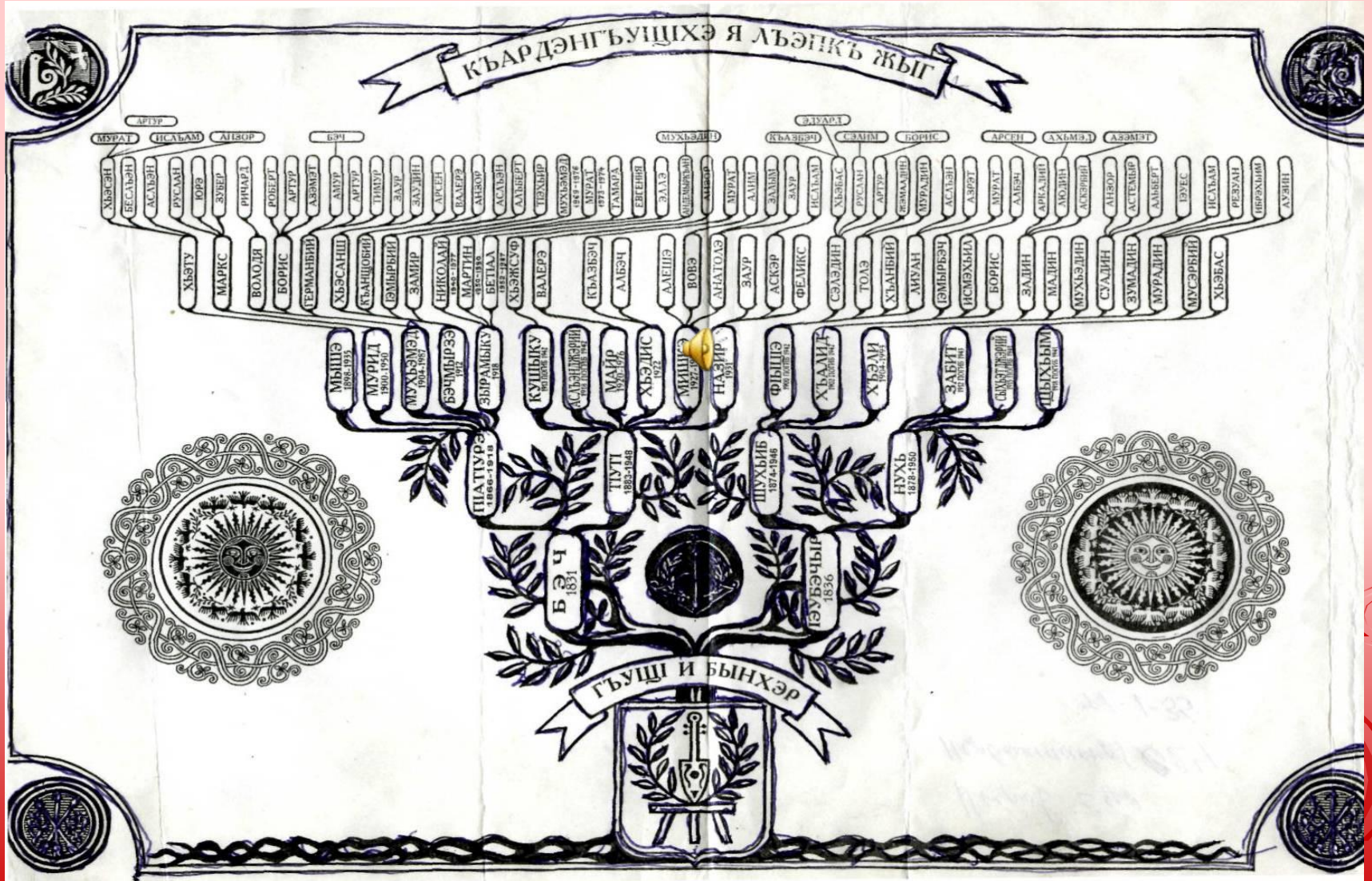
Дызэрыгушхуэ нэхъыжьыф!

Жы1эн хуейщ Зырамыку и къэхутэныгъэм пщ1э ин зэригъуэтар. Ар – КъБР-м и ц1ыхубэ артистщ, КъБР-м, АР-м гъуазджэмк1э, щэнхабзэмк1э щ1ыхи зи1э я лэжъак1уэщ, КъБР-м и Совет нэхъыщхьэм и Президиумым и Щ1ыхь тхылъыр т1эунейрэ кыыхуагъэфэщащ. Аркъудейкъым – Зырамыку Къардун Изэт и саугъэтым и лауреатщ.

Къардэнгъущіхэ я лъэпкъ жыг!

Љумахуэ!!!

Уи макъ дахэм дэнк1и
къыщилъэтыхьу,
Уи щ1ыхь иным дэни
щытепсэлъыхьу,
Тепсэлъыхь пэтми, яхуэмыухыу,
Къыптетыхь пэтми, нахуэмытхысу,
Лъэпкъ псо къызэрыпхьэхуфар
нэрылъагъурэ,
Нэрылъагъум и щэхур
къахуэмыхутэу, Къахуэмыт1эщ1у,
Уэ, а псом зыри хыумыщ1ык1 хуэдэ,
Хэбгъахъуэрэ гухэхъуэгъуэр уи1э
зэпыту - Илъэсищэм ущхьэдэхыну
ДО-ХЪУА-ХЪУЭ!!!

